

«Порядок встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України згідно чинного законодавства України»

Мешканці тимчасово окупованих територій України, як ті, хто там проживає нині, так і внутрішньо переміщені особи, котрі змушені були виїхати в інші регіони нашої держави, часто стикаються з проблемами оформлення різних важливих документів. Серед них, наприклад, реєстрація смерті рідних та близьких або ж народження дитини. Це, в тому числі, може стати перешкодою для оформлення спадщини чи отримання різних соціальних допомог. Адже ті документи, які видають на окупованій території, не мають юридичної сили та не визнаються на території України.

24 лютого набрав чинності Закон України від 04.02.2016 №990-VIII «Про внесення змін до Цивільно-процесуального кодексу України щодо встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України». Змінами передбачено, що справи про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України, будуть розглядатися протягом 24 годин з дня надходження до суду відповідної заяви.

Яким чином можна встановити факт народження особи або факт смерті на тимчасово окупованій території України?

Такі факти встановлюються судами України на підставі заяв заінтересованих осіб.

Хто відноситься до заінтересованих осіб і вправі подати таку заяву до суду?

Заява про встановлення факту смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 року №1085-р. «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення», може бути подана родичами померлого або їхніми представниками до суду за межами такої території.

Заява про встановлення факту народження особи на цих територіях може бути подана батьками, родичами, їхніми представниками або іншими законними представниками дитини до будь-якого суду за межами окупованої території України, незалежно від місця проживання заявника.

Чи потрібно до заяви додавати докази?

Так, для підтвердження факту й обставин народження та/або смерті, особа яка звертається до суду, повинна надати докази, що підтверджують факт який підлягає встановленню. Згідно зі статтею 58 Цивільного процесуального кодексу України доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Ці дані встановлюються на підставі пояснень сторін, третіх осіб, їхніх представників, допитаних як свідків, показань свідків, письмових доказів, речових доказів, зокрема звуко- і відеозаписів, висновків експертів. Тому, для підтвердження народження дитини батьки можуть подати письмові свідчення очевидців, у тому числі людини, яка приймала пологи. Варто подавати, якщо це можливо, довідку від лікаря тощо.

В який строк суди мають розглянути такі заяви?

Справи про встановлення факту народження або смерті на тимчасово окупованій території України розглядаються судами протягом 24 годин з моменту надходження відповідної заяви до суду.

Які дії має вчинити особа, на користь якої ухвалене судове рішення?

Копія судового рішення невідкладно видається заявнику, якщо він був присутній під час оголошення рішення. В іншому випадку рішення надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті.

Тобто, особа отримує копію судового рішення безпосередньо в суді і самостійно звертається з ним до відділу державної реєстрації актів цивільного стану, або ж суд сам направляє таку копію до вказаного органу, який має провести державну реєстрацію народження або смерті та видати відповідне свідоцтво.

Ухвалене судом рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України підлягає негайному виконанню.

Рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України може бути оскаржене в загальному порядку, встановленому Цивільним процесуальним кодексом України. Оскарження рішення не зупиняє його виконання.

Відділ державної реєстрації актів цивільного
стану Управління державної реєстрації
Головного територіального управління
юстиції в Одеській області